

ÂŞIK RÛZÎ VE ŞİİRİ

Sosyo-Kültürel Bir İnceleme

Hazırlayan
Erhan Çapraz

dünbugün
yarın

ÂŞIK RÛZÎ VE ŞİİRİ

Sosyo-Kültürel Bir İnceleme

Hazırlayan
Erhan Çapraz

ÂŞIK RÛZÎ VE ŞİİRİ

Sosyo-Kültürel Bir İnceleme

Hazırlayan
Erhan Çapraz

© 2020, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 86

Edebiyat: 38

ISBN 978-605-4635-86-3

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:

İstanbul, 2020

Hazırlayan:

Erhan Çapraz

Editör:

Oğuzhan Şahin

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Sayfa Düzeni:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Mikyas Basım Yayın Matbaacılık

(Sertifika No: 35532)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Âşık Rûzî ve Şiiri

Sosyo-Kültürel Bir İnceleme

Hazırlayan: Erhan Çapraz (Dr. Öğr. Üyesi)

Editör: Oğuzhan Şahin (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2020.

642 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 86) ___ Dizin var

ISBN 978-605-4635-86-3

1- Edebiyat 2- Halk Edebiyatı 3- Şiir 4- Âşık Rûzî

İçindekiler

Sözbaşı	13
Giriş	17
1. Âşık Tarzı Şiir Geleneği	17
1.1. Gelenek (Sözel Kültür Geleneği)	17
1.2. Dinleyici Çevresi	27
1.3. Anlatıcı/İcracı/Aktarıcı (Saz Şairi)	32
1.4. Müzik (Âşık Musikisi)	39
1.5. Metin	42
2. XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Durumu ve Kayseri	48
3. Kaynakların Değerlendirilmesi	53
3.1. Cönk, Mecmua ve Eski Harfli Kaynaklar	53
3.2. Matbu Eserler	57

Birinci Bölüm

ÂŞIK RÛZÎ

1. Hayatı	63
2. Öğrenimi	70
3. Mesleği	72
4. Kişiliği	73

5. Sanatkârlığı.....	78
6. Dinî Hayatı.....	96
6.1. Tarikat Bağlantısı.....	97
6.2. Din ve Tasavvuf Anlayışı.....	126
6.2.1. Din Anlayışı.....	126
6.2.1.1. İman.....	126
6.2.1.2. İbadet.....	130
6.2.1.3. Ahiret.....	131
6.2.1.4. Ayet ve Hadisler.....	131
6.2.1.4.1. Ayetler.....	132
6.2.1.4.2. Hadisler.....	136
6.2.2. Tasavvuf Anlayışı.....	140
6.2.2.1. Vahdet-i Vücûd.....	143
6.2.2.2. Devir.....	151
6.2.2.3. İnsan-ı Kâmil.....	152
6.2.2.4. Aşk.....	155
7. Poetikası.....	159
7.1. Şiir Üzerine Görüşleri.....	165
7.2. Şair (Âşık) Üzerine Görüşleri.....	177

İkinci Bölüm

SOSYO-KÜLTÜREL BAĞLAMDA RÛZÎ

1. İcra Bağlamları.....	185
2. Kültür Ortamlarındaki Konumu.....	205
2.1. Sözlü Kültür Ortamı.....	205
2.2. Yazılı Kültür Ortamı.....	220
2.3. Elektronik Kültür Ortamı.....	232

Üçüncü Bölüm

SOSYO-KÜLTÜREL BAĞLAMDA RÛZÎ'YE AİT METİNLER

1. Anlama Aşaması.....	240
1.1. Şiirlerin Yapı Bakımından Değerlendirilmesi.....	240
1.1.1. Ahenk Unsurları.....	240

1.1.1.1. Vezin (Ölçü).....	240
1.1.1.2. Kafiye ve Redif.....	246
1.1.2. Nazım Şekilleri.....	250
1.1.3. Dil ve Üslup.....	253
1.2. Şiirlerin Muhteva Bakımından Değerlendirilmesi.....	269
2. Açıklama Aşaması.....	283
2.1. Dinî Hayata Dair Göstergeler.....	286
2.1.1. Tipler (Şeyh, Sûfi/Zâhid).....	286
2.1.2. XIX. Yüzyılda Bektaşiler.....	295
2.1.2.1. Mason Bektaşiler.....	295
2.1.2.2. Sünnî-Alevî-Bektaşî İlişkileri ve Bektaşilerin Kendilerini ve Sünnileri Algılamaları.....	299
2.1.3. Melâmî İşlevi.....	310
2.2. Toplumsal Hayata Dair Göstergeler.....	317
2.2.1. Meclis.....	317
2.2.2. Âşıklar.....	324
2.2.3. Gurbet.....	325
2.2.4. Seyahat.....	328
2.3. Ekonomik Hayata Dair Göstergeler.....	330
2.3.1. Alışveriş, Pazar ve Panayırlar.....	330
2.3.2. Esnaf Zümreleri.....	333
2.4. Siyasî Hayata Dair Göstergeler.....	335
2.4.1. Otorite.....	335
2.4.2. Ermeni İsyanı.....	339

Metnin Tesisinde Dikkat Edilen Hususlar.....	358
---	------------

Metin

ÂŞIK RÛZÎ'NİN ŞİİRLERİ

Heceli Şiirler.....	363
Aruzlu Şiirler.....	493

Sonuç.....	557
-------------------	------------

Kaynaklar.....	565
-----------------------	------------

Ekler	587
Ek 1: M. Fuad Köprülü'nün Yazısı.....	587
Ek 2: Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun Yazısı.....	589
Ek 3: Tayyârzâde Nuri Gökaşan'ın Rûzî'ye Dair Bilgi Notu	591
Ek 4: Rûzî (FB 426).....	592
Ek 5: Ahmet Remzi Akyürek'in Rûzî'nin Vefatına Düştüğü Tarih.....	595
Ek 6: Himmetî (FB 564).....	596
Ek 7: Diğer Rûzî'nin Manzumesi (Tarih-i Magnisa).....	598
Ek 8: Rûzî'nin Agâhî'den İntihal Ettiği İddia Edilen Şiir.....	603
Ek 9: Nazireler.....	604
Ek 10: Rasim Deniz'in Neşrettiği ve Orijinallerine Ulaşılabilen Metinler.....	611
Ek 11: Kayserili Rüşdî'nin Rûzî'ye Tahmisi.....	618
Ek 12: Rûzî'nin El Yazısı Olduğu Düşünülen Metin	620
Ek 13: Rûzî'nin Matbu Esnaf Destanı	621
Ek 14: Rûzî'nin Oğlu Mahmut'un Nüfus Kaydı.....	622
Ek 15: “Kayserili Âşık Rûzî” Konulu Konferans Davetiyesi.....	623
Ek 16: Rûzî'nin Şiirlerinin Bulunduğu Cönk ve Mecmua Örnekleri.....	624
Dizin	637

Sözbaşı

Türk sözel kültür geleneği, Türkistan'da konar-göçer yaşam tarzına bağlı olarak teşekkül etmiştir. Sözlü kültür ortamında usta-çırak ilişkisine bağlı olarak aktarılan bu gelenek daha sonra ozan, şaman, kam, baksı ve oyun gibi adlar taşıyan ilk temsilcilerine istinaden ozan-baksı geleneği adı altında soyut bir kurumsal kimlik kazanmıştır. Daha ziyade senkretik bir yapıya sahip olan ozan-baksı geleneği, ilerleyen süreçte İslamiyet'in kabulüyle tekke tarzı kültür geleneğini; XVI. yüzyılda kahvehanelerin ortaya çıkışıyla birlikte de âşık tarzı kültür geleneğini oluşturmuştur. Âşık tarzı kültür geleneği, yetiştirdiği sanatkarlar sayesinde kendine has sosyal-kültürel örgü ve örüntüsüyle günümüze kadar varlığını sürdürmüştür.

Âşık tarzı kültür geleneği içerisinde yer alan âşıklar değerlendirilirken âdeta klâsikleşmiş bir anlayışla âşığın hayatı, sanatı ve eserleri şeklinde sabit bir yapı benimsenmiştir. Âşığın eserlerini hangi ortamda, niçin ve nasıl ürettiği ve bunları nerede ve nasıl değerlendirdiği üzerinde pek durulmamıştır. Hâlbuki sözlü kültür ortamında, icra töresine bağlı olarak ortaya çıkan her ürün kendi bağlamı içerisinde hayat bulmuştur. Dolayısıyla değerlendirmelerde şairi ve onun eserlerini çevreleyen sosyal yapının asla gözden ırak tutulmaması gerekir. Ayrıca geleneğin gösterime (performance) dayalı yapısı düşünüldüğünde böyle bir değerlendirmenin lüzumu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple çalışmada XIX. yüzyılın ileri gelen âşıklarından biri olduğu belirtilen Kayserili

Âşık Rûzî ve ona ait şiirler sosyo-kültürel bağlamı içinde ele alınıp değerlendirilmiştir. Böylece bir taraftan Rûzî'nin âşıklık geleneği içindeki yeri belirlenmeye çalışılırken; diğer taraftan şiirleri etrafında onun yaşadığı döneme ve bu dönemin özelliklerine ayrı bir pencere açılmıştır. Çalışma hazırlanırken öncelikle Rûzî'nin şiirlerinin bulunduğu yazmalar ve matbu eserler tespit edilmiştir. Ankara Millî Kütüphane, Türk Dil Kurumu Yazma Eserler Kütüphanesi, California Üniversitesi Kütüphanesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi, İstanbul Atatürk Kıtaplığı ve Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Vakfı Pertev Naili Boratav Arşivi'nde bulunan cönk ve mecmualardaki ona ait şiirler çeşitlenmelerle birlikte tespit edilerek onun sözlü kültür ortamındaki mahiyeti tüm yönleriyle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışma Giriş, Sonuç, Ekler, Kaynakça ve Dizin dışında dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde ilk olarak âşık tarzı şiir geleneği geniş bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Böylece Rûzî'nin bu gelenek içerisindeki yerinin daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. Yine aynı düşünceyle XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Kayseri'nin durumu da genel hatlarıyla değerlendirilerek Rûzî'nin yaşadığı dönem aydınlatılmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu bölümde Rûzî'ye ait şiirlerin tespitinde yararlandığımız kaynaklar da değerlendirilmiştir.

Âşık Rûzî başlığını taşıyan birinci bölümde Rûzî'nin hayatı, öğrenimi, mesleği, kişiliği, sanatkârlığı, dinî hayatı ve poetikası hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölümde daha ziyade ona ait şiirler ile onun hakkında anlatılanlar esas alınmıştır. Böylece bu bölümde Rûzî'nin sosyo-kültürel bağlamı içinde değerlendirilebilmesi için monografik kurgunun temeli atılmıştır.

Sosyo-Kültürel Bağlamda Rûzî başlığı taşıyan ikinci bölümde Rûzî'nin sanatı ve sanatkârlığı, bağlamı içerisinde ele alınmıştır. Bu bölümde ilk olarak Rûzî'nin sanatını icra ettiği İcra Bağlamları XIX. yüzyıl âşık tarzı şiir geleneği açısından ele alınıp değerlendirilmiştir. Daha sonra Kültür Ortamlarındaki Konumu alt başlığı altında da onun sırasıyla sözlü kültür ortamı, yazılı kültür ortamı ve elektronik kültür ortamındaki etkileri üzerinde durulmuştur. Böylelikle Rûzî, XIX. yüzyıl âşık tarzı şiir geleneğinin bağlamı içerisinde bir yere yerleştirilmiştir. Diğer

taraftan onun icraları ve kültür ortamlarındaki konumu kapsamında âşık tarzı şiir söyleme geleneğinin merkezde ve merkezle ilişkili çevrelerdeki mahiyeti ortaya konulmuştur.

Sosyo-Kültürel Bağlamda Rûzî'ye Ait Metinler başlığı taşıyan üçüncü bölümde ise Rûzî'ye ait şiirler bağlama yönelik olarak incelenmiştir. Böylece onun şiir evreni bağlamında dönemin tarihî ve sosyo-kültürel yapısına ulaşılmaya çalışılmıştır. Tamamen şiirlerin esas alındığı bu bölümde şiirler, Oluşumsal Yapısalcılık (Structuralisme Génétique) yöntemi kapsamında değerlendirilmiştir. Yöntemin iki aşamalı yaklaşımına bağlı olarak şiirler önce yapı ve muhteva bakımından incelenip şiirlerin gelenek içindeki yeri tespit edilmiş; daha sonra da şiirlerde yer alan ifade ve sembollerden yola çıkılarak şiirin ait olduğu toplumsal grubun dünya görüşüne ait unsurlar ortaya konulmuştur.

Metinler başlığı altında ise cönk, mecmua ve matbu eserlerden tespit edebildiğimiz Rûzî'ye ait şiirler çeşitlenmelerle birlikte karşılaştırmalı olarak bir araya getirilmiştir. Rûzî'ye ait metin sayısı 161'dir. Bunların 108'i heceyle, 53'ü de aruzla oluşturulmuştur. Bu şiirlerden 18'i ilk defa ilim âleminin istifadesine sunulmuştur. Rûzî'nin toplam şiir sayısı düşünüldüğünde 18 yeni şiirinin yayımlanması oldukça önemlidir.

Sonuç bölümünde çalışmada elde edilen sonuçlar genel hatlarıyla ele alınmıştır. Ekler kısmında Rûzî'ye dair ulaştığımız yeni bilgiler ve metinler yer almaktadır. Ayrıca burada şiirlerin tespitinde kullandığımız yazma eserlerden de örnekler sunulmuştur. Kaynakça kısmında ise çalışmada doğrudan yararlandığımız kaynakların künyeleri verilmiştir. Sadece şiirlerde geçen isim ve kavramlardan hareketle de çalışmanın Dizin kısmı oluşturulmuştur.

Çalışmanın inceleme kısmı yazılırken Türk Dil Kurumu'nun Yazım Kılavuzu esas alınmıştır. Ancak terim niteliği taşıyan "İbdâ, inşâd, zâhid ve bâtn" gibi kelimelerin kullanımında ise kelimenin aslı tercih edilmiştir. Metinler oluşturulurken matbu kaynaklardaki çeşitlenmeler, ilgili kaynağın imlâsına sadık kalınarak aktarılmıştır. İnceleme kısmında metinlerden iktibas yapılırken, metin ya doğrudan alınıp değerlendirilmiş ya da metnin sadece anlamı aktarılmıştır. Her iki durumda da kullandığımız metinlerin şiir ve dörtlük numaraları yay parantez içinde

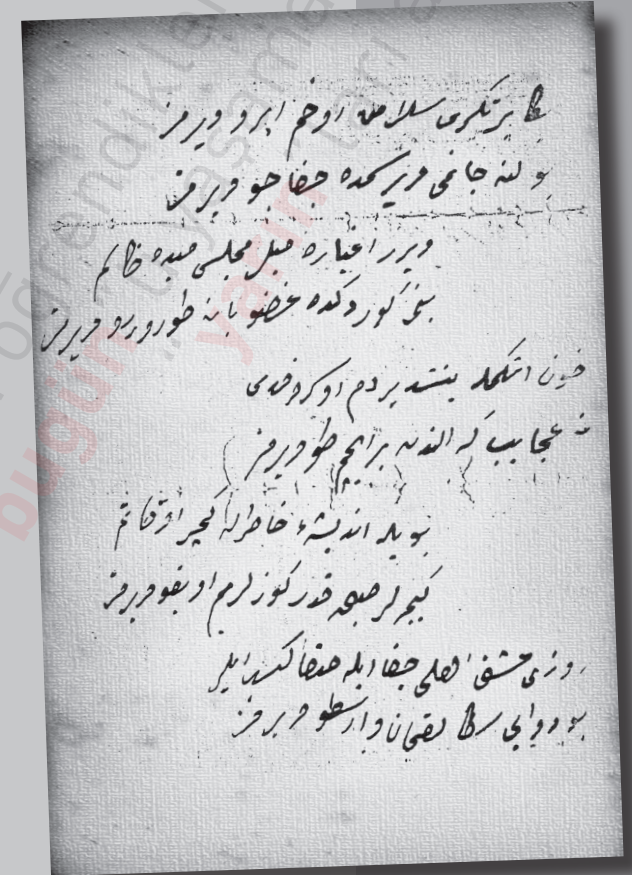
gösterilmiştir. Parantezdeki ilk rakam şiir numarasını, ikincisi ise o şiirdeki dörtlüğü işaret etmektedir.

Çalışma sürecinde her daim fikirlerinden istifade ettiğim, ilmi ve tecrübesiyle bana sürekli ufuk açan kıymetli hocam İsmail GÖRKEM'e özellikle teşekkür ederim. Başta kaynak temini olmak üzere hiçbir konuda desteğini esirgemeyen Sabri KOZ'a; yapıcı ve motive edici görüşlerinden dolayı Celaleddin ÇELİK'e; ufuk açıcı fikirlerinden dolayı Metin ÖZARSLAN'a; her zaman yardımını ve desteğini gördüğüm değerli kardeşim Oğuzhan ŞAHİN'e; bugünlere gelmemde büyük emekleri olan annem Kıymet ÇAPRAZ'a ve babam Lutfi ÇAPRAZ'a; sevgili eşim ve yoldaşım Gülşen ÇAPRAZ'a, kıymetli kızım Elif İklim'e ve kıymetli oğlum Alper'e teşekkürü ödenmesi gerekli zevkli bir borç olarak kabul ettiğimi belirtmek isterim.

Erhan ÇAPRAZ
Kayseri, Ocak 2020

METİN

Âşık Rûzî'nin Şiirleri

1.

GÖRİNÜR BİR ZEVÂL KEMÂL ARDINCA*

1. Nā-murādım diyü ğam çekme ey dil
Müheyyâdır kemâl zevâl ardınca
Bu meşhûr meşeldir ey ħor u zelîl
Görinür bir zevâl kemâl ardınca
2. Mecnûn ile Leylâ ‘aşkıñ dâveri
Anlar muhabbetden virir ħaberi
Nevbetin gözedüp ħasret leşkeri
Çeker ordusını vişâl ardınca
3. *Rûzî* niçün bî-vefâdır güzeller
Bilmem neye mübtelâdır güzeller
Aldanmayıñ dil-rübâdır güzeller
Biñ celâl gösterir cemâl ardınca

* AMŞK: 227; AŞE XIX: 157; AŞE XXVII: 385; CU 4: 40a; C 22: 113b; FB 426: 18; AEG1: 23; EÇ: 129; RD5: 41

A.

1/1: diyü: diyüp-AŞE XIX // 1/3: ħor u zelîl: ħor-ı zelîl-XIX, XXVII, C22; ħür-ı zelîl-CU 4; hori zelîl-RD5 // 1/4: Görinür: Erişir-AŞE XIX, AŞE XXVII, RD5

2/1: Mecnûn ile: Mecnûnın-C 22 // 2/3: ħasret: belâ-AŞE XXVII, RD5

3/1: Rûzî bî-vefâdır niçin güzeller-AEG1 // 3/2: Neye mübtelâdır bilmem güzeller-AEG1 // 3/3: Aldanmayıñ: Aldanmañ-AŞE XIX, AŞE XXVII

B.

1/4: Erişir: Görinür-AŞE XIX (çıkma)

Kaynaklarda ‘Koşma’ (CU 4, FB 426, EÇ) ve ‘Destür’ (C 22) şeklinde isimlendirilmiştir. AEG1’de koşmanın altına “Bu koşmanın son dörtlüğü vezinleri düzeltildi” şeklinde not düşülmüştür.

2.

DAĞ DAĞ OLALI[DAN] DERÜNÜMUZDA*

1. Müy-ı jülîde-veş kıldı temekkün
Derd-i hicrân kalb-i maḥzūnumuzda
Seylābe-yi eşkim mişāl-i Ceyḥūn
Dağ dağ olalı[dan] derūnumuzda
2. Kaçan tülû' itse bir şevk-i tecdid
‘Âşıkız evşâfin eyleriz tesvîd
Meyl-i maḥbûb itmek bize ey zâhid
Câ'izdir nüsâḥ-ı kânūnumuzda
3. Rûzî-i ğam-ḥ'ârım 'âlem dîger-gūn
Râh-ı 'aşkda oldu elif kaddim nūn
Söylenür dillerde Leylâ vü Mecnūn
Çerḥ olur zencir-i cünunumuzda

* AŞE XXVII: 380; AŞE XIX: 154; RD5: 42

A.

1/2: maḥzūnumuzda (AŞE XXVII [çıkma]): mecrūhumuzda-AŞE XXVII // kalb-i: bî-RD5 // 1/3: eşkim: ekşim-RD5 // 1/4: Dağ dağ: Dağ-ı dağ-RD5

2/1: şevk: şavk-RD5 // 2/3: bize: biz[e]-AŞE XIX // 2/4: nüsâḥ-ı: nev-sahı-RD5

3/1: ğam-ḥ'ârım: gam-ı harım-RD5 // 'âlem: 'âlim-AŞE XIX; alem-RD5 // 3/2: kaddim: kadim-RD5

B.

1/2: mecrūhumuzda: maḥzūnumuzda -AŞE XXVII (çıkma)

109.

NE LÂZİM CİFEYE MEYL
EYLEMEKLİK VAR İKEN 'UQBÂ*

1. Dilâ şanma saña bâkî kalur bu zinet-i dünyâ
Ne lâzım cifeye meyl eylemeklik var iken 'uqbâ
2. Kānı Cān kavmi Çin kavmi kani Hārūt ile Mārūt
Kānı Hābil kani Kābil kani Ādem kani Ḥavvā
3. Kānı Şid Nūḥ kani İdrīs kani Ya'qūb ile Yūsuf
Kānı İbrāhim İsmā'îl kani Zekeriyā (kani) Yaḥyā
4. Kānı Hārūn kani Eyyūb kani Şu'ayb ile İlyās
Kānı Hūdī kani Lūtī kani Yūnus ile hem-pā
5. Kānı Mūsā kani 'İsā kani ol meḥar-ı kevineyn
Kānı bunca nebiler hep veliler oldılar iḥfā
6. Kānı Şiddik 'Ömer 'Osmān [u] Ḥaydar vālid-i ekmel
Kānı Ḥāṭice-yi cūd-i kerem Fāṭimatü'z-zehrā
7. Ḥasan-ı ḥulḳ-ı rızā Şāh-ı Hüseyin'in çākeri oldum
Bu(n)lardır maṭlab-ı 'ālī bu(n)lardır maḥşad-ı aḫşā

* CU 4: 17a

B.

Kaynakta 'Gazel-i Rûzî' (CU 4) şeklinde isimlendirilmiştir.

C.

2/1: Metinde 'Hārūn' şeklinde geçen kelime anlam ilgisi düşünülerek tarafımızdan 'Hārūt' olarak değiştirilmiştir.

3/1: "Şid", "Nūḥ", "İdrīs" ve "Ya'qūb" vezin için tek bir uzun hece gibi okunmalıdır. // 3/2: "İsmā'îl" vezin için tek bir uzun hece gibi okunmalıdır.

4/1: "Eyyūb" vezin için tek bir uzun hece gibi okunmalıdır.

8/1: İkinci tef'ilede vezin aksamaktadır.

9/2: "Şāh", "penāh" vezin için tek bir uzun hece gibi okunmalıdır.

Bu şiir ilk defa okundu.

Mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

8. Qanı 'Âbidîn-i Zeynel qanı Muḥammed-i Bâkır
Qanı Cäfer qanı Kâzım qanı Mûsâ 'Alî Rızâ
9. Qanı o Şâh Naqî hem-pâ Takî dillerpenâhgâhı
Ḥasanü'l- 'Asker[î]- şâhib-livâ Mehdî-yi bi-hemtâ
10. Nebî bunca velîler cümlesi taḥkîkîdir *Rûzî*
Bu maẓmûn-ı delîlim egnime binmiş ider imâ

Kaynaklar

- Aça, M. (2004). "Halk Şiirinde Tür ve Şekil". *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, (Ed.: M. Öcal Oğuz) Ankara: Grafiker Yayınları, 263-314.
- Adıgüzel, S. (2001). *Elçin Efendiyev'in Romanları Üzerine Bir Çalışma Oluşumsal Yapısalcı İnceleme*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Erzurum.
- Ahmed Nazif. (1912). "Kayserili Akçakayalızâde Hüseyin Faik Beyefendi'nin Bir Gazelidir". *Erciyes*, 73 (2 Kânûn-ı sâni 1327), 14.
- Ahmed Nazif. (1987). *Mir'at-ı Kayseriyye veya Kayseri Tarihi*. (Haz.: Mehmet Palamutoğlu) Kayseri: Kayseri Özel İdare Müdürlüğü ve Kayseri Belediyesi Birliği Yayınları.
- Ahmet Rifat Efendi. (2011). *Gerçek Bektaşilik*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- Aksan, D. (1999). *Halk Şiirimizin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Akten, S. (1999). "Yazın ve Toplum İlişkisi Üzerine Kuramsal Bir Yaklaşım: Yazın Toplumbilim". *Edebiyat ve Toplum Sempozyumu (4-5 Haziran 1999)*, Ankara Üniversitesi Tömer Yayınları, Gaziantep 1999, 162-167.
- Akün, Ö. F. (2013). *Divan Edebiyatı*. İstanbul: İSAM Yayınları.
- Aktürk, H. (2014). "Değişen Etkisiyle Alevî Düşüncesinde Hacı Bektaş Veli". *The Journal of Academic Social Science Studies*, Winter I, 225-235.
- [Akyurt], İ. U. (1921). "Anadolu'da Hristiyan Türkler 2". *Hâkimiyet-i Millîye*, Numara: 276 (12 Kanunuevvel 1921), Ankara.

- Alangu, T. (1943). *Çalgılı Kahvelerdeki Külhanbey Edebiyatı ve Nümuneleri*. İstanbul: Ahmet İhsan Matbaası.
- Albayrak, N. (2004). “Ayak”. *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: L&M Yayınları, 51-52.
- Albayrak, N. (2004). “Hece ölçüsü”. *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: L&M Yayınları, 249-254.
- Alboyacıyan, A. (1937). *Badmutyün Hay Gesaryo (Kayseri Ermenileri Tarihi)*. Kahire: H. Papazyan Matbaası.
- Alparslan, A. (1967). *Câvidânâme'nin Nesîmî'ye Tesiri*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi. Basılmamış Doçentlik Tezi. İstanbul.
- Altınöz, İ. (2013). *Osmanlı Toplumunda Çingeneler*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Alver, K. (2006). “Edebiyatın Sosyolojik İmkânı”. *Edebiyat Sosyolojisi*, (Ed.: Köksal Alver) Ankara: Hece Yayınları, 11-21.
- Andrews, W. G. ve I. Markoff. (1987). “Poetry, The Arts and Group Ethos in The Ideology of The Ottoman Empire”. *Edebiyat*, Vol. 1, 28-70.
- Andrews, W. G. (1998). “Osmanlı Gazel Estetiğine Yeni Bir Bakış”. *Kaşgar*, C. 4, 5-33.
- Andrews, W. G. (2000). “Yabancılaşmış ‘Ben’in Şarkısı [Guattari, Deleuze ve Osmanlı Divan Şiirinde Özne'nin Lirik Kod Çözümü]”. *Defter*, 39, 106-132.
- Andrews, W. G. (2009). *Şiirin Sesi, Toplumun Şarkısı*. (Çev.: Tansel Güney) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Andrews, W. G. ve M. Kalpaklı. (2013). “Kasidenin Ekonomisi: Vuslat, İntisab, Pazarlık”. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VIII / Kasideye Medhiye: Biçime, İşleve ve Muhtevaya Dair Tespitler*. (Haz.: Hatice Aynur) İstanbul: Mas Matbaacılık.
- Artun, E. (2002). *Dini-Tasavvufî Halk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Artun, E. (2012). *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Aslan, E. (1975). *Çıldırli Âşık Şenlik Hayatı, Şiirleri ve Hikâyeleri*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Aydemir, Y. (2007). “Bursalı İsmail Hakkı'nın Eserlerinden Hareketle Şiir Görüşü ve Şiir Yazma Şekli”. *Turkish Studies*, Volume 2/3, 106-121.
- Aydın, M. S. (2000). “İnsân-ı Kâmil”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 22, 330-331.

- Aydoğdu, B. (2011). *Türk Edebiyatında Seyrânî Olgusu: Develili Seyrânî ve Eserleri (İnceleme-Metin)*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kayseri.
- Aytaç, G. (2005). *Edebiyat ve Kültür*. Ankara: Hece Yayınları.
- Ayvazoğlu, B. (1997). *Aşk Estetiği*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Bağçeci, Y. (2008). *1895 Zeyton Ermeni İsyanı*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kayseri.
- Baha Said Bey. (2006). *Türkiye'de Alevî-Bektaşî, Ahî ve Nusayrî Zümreleri*. (Haz.: İsmail Görkem) İstanbul: Kitabevi.
- Bal, H. (2011). “Dini Grupların Anlamı, Sınıflandırılması ve Alevî-Bektaşî Grupları (Religious Groups of Meaning, Classification and the Alevî-Bektashi Groups)”. *ZFWT Zeitschrift für die Welt der Türken-Journal of World of Turks*, Vol.3, 25-47.
- Bardakçı, M. N. (2005). *Sosyo-Kültürel Hayatta Tasavvuf*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Baş, E. (2011). “Ahmed Yesevî'nin Bektaşîlik, Alevîlik Üzerindeki Etkileri ve Osmanlı Dini Hayatındaki İzleri”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 52/2, 21-53.
- Başaran, U. (2013). “Durak Terimini Yeniden Tartışmak”. *Bilim ve Kültür*, 1/2, 108-114.
- Başgöz, İ. (1986). “Hikâye Anlatan Âşık ve Dinleyicisi”. *Folklor Yazuları*, İstanbul: Adam Yayıncılık, 49-137.
- Başgöz, İ. (2003). *Karac'oglan*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Bayık, H. (1965). “Kıymetli Talebeler Yetiştiren Değerli Hoca Ürgüplü Mehmet Nuri Efendi”. *Zafer Gazetesi*, [Ankara] (17 Ağustos 1965).
- Bayrak, M. (2005). *Alevî-Bektaşî Edebiyatında Ermeni Âşıkları [Aşuğlar]*. Ankara: Öz-Ge Yayınları.
- Bayrı, M. H. (1950). “Meydan Şâirlerinden Birkaçı”. *Türk Folklor Araştırmaları*, 12, 182-183.
- Bilgegil, M. K. (2012). *Saz Şiirinin Kadroları*. (Haz.: İsmail Görkem) Erzurum: Salkımsöğüt Yayınları.
- Bilkan, A. F. (2000). *Türk Edebiyatında Mu'ammâ*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bilkan, A. F. (2011). *Nabi Divanı*. Cilt 2, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Birsel, S. (2001). *Kahveler Kitabı*. İstanbul: Sel Yayınları.

- Boratav, P. N. (1968). "Aşık Edebiyatı". *Türk Dili / Türk Halk Edebiyatı Özel Sayısı*, 207, 340-356.
- Boratav, P. N. (1987). *Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (2000). *İzahlı Halk Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Boyraz, Ş. (2010). *Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bozçalı, M. (2006). *Alevi Bektaşî Nefeslerinde Dini Muhteva*. İstanbul: Horasan Yayınları.
- Bulduk, Ü. (1998). "Halil Abbasizade'ye Göre XIX. Yüzyılda Kayseri". *II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (16-17 Nisan 1998)*, (Haz.: Ali Aktan, Ayhan Öztürk) Kayseri: Erciyes Üniversitesi Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları, 95-99.
- Caferli, M. (2010). *Aşk Konulu Azerbaycan Halk Hikâyelerinin Şiirsel Yapısı (Azerbaycan Mehebbet Dastanlarının Poetikası)*. (Akt.: Mustafa Sever) Ankara: Kültür Ajans Yayınları.
- Canım, R. (2011). *Divan Edebiyatında Türler*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Cebecioğlu, E. (2004). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. İstanbul: Anka Yayınları.
- Cengiz, H. E. (1983). *Divan Şiiri Antolojisi*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Cengiz, H. E. (2011). "Divan Şiirinde Musammatlar". *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, 415-416-417 (Temmuz-Ağustos-Eylül 1986), 291-430.
- Ceyhan, S. (2009). "Semâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 36, 455-457.
- Chittick, W. (2011). *Tasavvuf / Kısa Bir Giriş*. (Çev.: Turan Koç) İstanbul: İz Yayıncılık.
- Chodkiewicz, M. (2005). "İbn Arabî'nin Öğretisinin Osmanlı Dünyasında Karşılığı". *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sufiler*, (Haz.: Ahmet Yaşar Ocak) Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 89-115.
- Coomaraswamy, A. K. (1995). *Sanatın Tabiatındaki Başkalaşım*. (Çev.: Nejat Özdemiroğlu) İstanbul: İnsan Yayınları.
- Coşkun, M. (2011). "Klasik Türk Şairinin Poetikası Üzerine". *Bilgi*, 56, 57-80.
- Cömert, H. (2007). *Ondokuzuncu Yüzyılda Kayseri*. Kayseri: Mazaka Yayıncılık.
- Cündioğlu, D. (2011). *Sözlü Kültür'den Yazılı Kültür'e Anlam'ın Tarihi*. İstanbul: Kapı Yayınları.

- Çadircı, M. (1991). *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Çağrıncı, M. (1995). "Emir bi'l-ma'rûf nehiy ani'l-münker". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 11, 138-141.
- Çamuroğlu, R. (2010). *Dönüyordu: Bektaşilikte Zaman Kavrayışı*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Çapraz, E. (2007). "Fahri Bilge Defterleri Işığında Kayseri ve Yöresinin Bilinmeyen Halk Şairleri" II. *Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni (10-12 Nisan 2006)*, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2007, 273-278
- Çapraz, E. (2008). *Fahri Bilge Defterleri Işığında Kayseri ve Yöresi Halk Şairleri*. Kayseri: Laçın Yayınları.
- Çapraz, E. (2014a). *Fahri Bilge Derlemeleri/Kayseri ve Yöresi Halk Şairleri* (2. Basım). Kayseri: Talas Belediyesi Kültür Yayınları. (=bk. Çapraz 2008).
- Çapraz, E. (2014b). "Söz Söyleme Yarışında Yenilmezliğin Bir Başka Boyutu: Develili Seyrânî ile Molulu Revâî Arasında Bir Mektuplu Atışma". *Türk Kültürü*, 2014/2, 85-100.
- Çetin, E. (2013). "Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Hüdâvendigâr Vilayetinde Karayolu Yapım Çalışmaları". *Turkish Studies*, Volume 8/7, 65-81.
- Çıkla, S. (2010). *Türk Edebiyatında Manzum Poetikalar (1860-1960)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çift, S. (2009). "Bektâşî Geleneğinde Vahdet-i Vücûd ve İbnü'l-Arabî". *Tasavvuf İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi*, 23, 257-279.
- Çoban, A. (2004). *Edebiyatta Üslûp Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duyumak)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çobanoğlu, Ö. (2000). *Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çobanoğlu, Ö. (2006). *Eminönü Merkezli Âşık Edebiyatı*. 1. Uluslararası Eminönü Sempozyumu, İstanbul.
- Dabağyan, L. P. (2001). *Sultan Abdülhamid Han ve Ermeni Meselesi*. İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- Demirci, M. (1983). "Nûr-ı Muhammedî". *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, I, 239-258.
- Demirci, M. (2009). *Hadislerle Tasavvuf Kültürü*. İstanbul: Vefa Yayınları.

- Deniz, R. (1987). “Kayserili Halk Şairleri ve Dadaloğlu”. *Erciyes Dergisi*, 115 (Temmuz 1987), 22-30.
- Deniz, R. (2008). “Şair Rûzî (1839-1899)”. *Bilgi Yurdu Gençlik Dergisi*, 9 (Eylül/Ekim 2008), 18.
- Deniz, R. (2011). “Kayserili Âşık Rûzî’nin Hayatı ve Bir Şiiri”. *Çıngı Dergisi*, 7 (Mayıs/Haziran 2011), 4-9.
- Deniz, R. (2012a). “Kayserili Himmeti”. *Çıngı Dergisi*, 12 (Mart/Nisan 2012), 9-14.
- Deniz, R. (2012b). “Halk Şairi Kayserili Rûzî (Mehmet Emin Efendi) (1839-1899)”. *Alkış*, 64 (Temmuz/Ağustos 2012), 23-26.
- Deniz, R. (2012c). “Kayserili Mehmed Rüşdi”. *Çıngı Dergisi*, 14 (Temmuz/Ağustos 2012), 27-30.
- Deniz, R. (2013). *Şâir Rûzî*. İzmir: Kanyılmaz Matbaacılık.
- Desmet-Grégoire, H. (1999). “Giriş”. *Doğu’da Kahve ve Kahvehaneler*, (Ed.: Héléne Desmet-Grégoire, François Georgeon; Çev.: Meltem Atik, Esra Özdoğan), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 13-25.
- Devellioğlu, F. (1997). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, C. (1997). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dizdaroğlu, H. (1969). *Halk Şiirinde Türler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Doru, M. N. (2010). “Molla Ahmed El-Cezerî’nin Felsefesinde Ontolojik Aşk”. *Uluslararası Şirnak ve Çevresi Sempozyumu Bildirileri (14-16 Mayıs 2010)*, (Ed.: M. Nesim Doru) Ankara: MRK Baskı ve Tanıtım Hizmetleri, 589-604.
- Doru, M. N. (2012). *Melayê Cizîri (Felsefi ve Tasavvufî Görüşleri)*. İstanbul: Nûbihar Yayıncılık.
- Durmuş, T. I. (2009). *Tutsan Elini Ben Fakîrin – Osmanlı Edebiyatında Hamilik Geleneği*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Düzgün, D. (1998). “Erzurum’da Âşık Kahvehanesi Geleneği”. *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Haz.: Metin Özarslan-Özkul Çobanoğlu) Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Matbaası.
- Düzgün, D. (2004). “Âşık Edebiyatı”. *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, (Ed.: M. Öcal Oğuz) Ankara: Grafiker Yayınları, 169-212.
- Ebu’l-Alâ Afifi. (1974). *Muhyiddîn İbnu’l-Arabî’nin Tasavvuf Felsefesi*. (Çev.: Mehmet Dağ) Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Elçin, Ş. (1997). *Halk Edebiyatı Araştırmaları 1*. Ankara: Akçağ Yayınları.

- Eraslan, C. (1997). “Hamidiye Alayları”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 15, 462-464.
- Eraşar, O. (2000). *Seyahatnamelerde Kayseri*. Kayseri: Kayseri Ticaret Odası Yayınları.
- Erdoğan, K. (2006). “Rûzî ve Târîh-i Magnisa Manzûmesi”, *Manisa Şehri Bilgi Şöleni Bildirileri (29-30 Eylül 2005)*, Manisa, 209-213.
- [Ergun], S. N. (1927). *Halk Şairleri* (Birinci Kitap). İstanbul: Şirket-i Mektebiye Matbaası.
- [Ergun], S. N. (1930a). Bektaşî Şairleri. İstanbul: Devlet Matbaası.
- [Ergun], S. N. (1930b). “Türk Edebiyatı Tesiri Altında Kalan Ermeni Şairleri”. *Millî Mecmua*, No: 119 (1 İkinci Teşrin 1930), 67-69.
- Ergun, S. N. (1943a). *Türk Şairleri*. C. I, İstanbul: Zaman Kitaphanesi.
- Ergun, S. N. (1943b). *Türk Şairleri*. C. II, İstanbul: Zaman Kitaphanesi.
- Ergun, S. N. (1943c). *Türk Şairleri*. C. III, İstanbul: Zaman Kitaphanesi.
- Ergun, S. N. (1956). *On Dokuzuncu Asırdanberi Bektaşî-Kızılbaş-Alevî Şairleri ve Nefesleri*. İstanbul: Maarif Kitaphanesi.
- Erkal, A. (2009). *Divan Şiiri Poetikası (17. Yüzyıl)*. Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Escarpit, R. (2006). “Edebiyat Sosyolojisi”. (Çev.: Salih Özer), *Edebiyat Sosyolojisi*, (Ed.: Köksal Alver), Ankara: Hece Yayınları, 65-83.
- Eyicil, A. (1999). “1878 Zeytin İsyanı”. *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*, 10, 27-58.
- Faroqhi, S. (2003). *Anadolu’da Bektaşilik*. (Çev.: Nasuh Barın) İstanbul: Simgü Yayınları.
- Faroqhi, S. (2006). *Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı*. (Çev.: Emine Sonnur Özcan) Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- [Findıkoğlu], Z. F. (1928). “İki Şair ve Koşmaları”. *Hâkimiyet-i Millîye*, S. 2339 (10 Kânûn-ı Sâni 1928), Ankara.
- Gayibov, S. (2007). “Hasta Kasım’ın Bir Naziresi Üzerine”. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 2 (Haziran 2007), 47-53.
- Gençosman, K. Z. (1972). *Türk Destanları*. İstanbul: Hürriyet Yayınları.
- Georgeon, F. (1999). “Osmanlı İmparatorluğu’nun Son Döneminde İstanbul Kahvehaneleri”. *Doğu’da Kahve ve Kahvehaneler*, (Ed.: Héléne Desmet-Grégoire, François Georgeon; Çev.: Meltem Atik, Esra Özdoğan), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 43-87.

- Goldmann, L. (1998a). *Diyalektik Araştırmalar*. (Çev.: Afşar Timuçin, Mehmet Sert), İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Goldmann, L. (1998b). *İnsan Bilimleri ve Felsefe*. (Çev.: Afşar Timuçin, Mehmet Sert), İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Goldmann, L. (2005). *Roman Sosyolojisi*. (Çev.: Ayberk Erkay), Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Goody, J. (2009). “Sözlü Kültür”. (Çev.: ?), *Millî Folklor Dergisi*, 83 (Güz 2009), 128-132.
- Gökçimen, A. (2007). *Ata Govşudov’un Romanları Üzerine Oluşumsal Yapısal Bir İnceleme*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Erzurum.
- Göksel, N. T. (1966). *Âşık Emrah, Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Şiirleri*. Niğde. [Gölpınarlı], A. (1931). *Melâmîlik ve Melâmîler*. İstanbul: Devlet Matbaası.
- Gölpınarlı, A. (1969). *100 Soruda Tasavvuf*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Gölpınarlı, A. (1977). *Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*. İstanbul: İnkılâp ve Aka Yayınları.
- Gölpınarlı, A. (1989). *Hurûfîlik Metinleri Kataloğu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Gölpınarlı, A. (1997). *Türkiye’de Mezhepler ve Tarikatler*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Gölpınarlı, A. (2010). *Alevî-Bektâşî Nefesleri*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Gölpınarlı, A. (2011). *Tarih Boyunca İslâm Mezhepleri ve Şiilik*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Görkem, B. (2014). *Kayseri Yöresi Türk Halk Bilimi Çalışmaları*. Kayseri: Talas Belediyesi Kültür Yayınları.
- Görkem, İ. (2000). *Halk Hikâyesi Araştırmaları Çukurovalı Âşık Mustafa Köse ve Hikâye Repertuarı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Görkem, İ. (2001a). *Türk Edebiyatında Ağıtlar / Çukurova Ağıtları (İnceleme-Metin)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Görkem, İ. (2001b). “Selçuklu’dan Cumhuriyet’e: Halk Şâirlerinde Türkçe Sevgisi”. *Türk Yurdu/Türkçe’ye Saygı Özel Sayısı*, c. XXI, 162-163 (Şubat-Mart), 155-161.
- Görkem, İ. (2001c). “Dadaloğlu Fenomeni Bağlamında Türk Saz Şiirinin Sorunları”. *Millî Folklor Dergisi*, 49, 57-66.

- Görkem, İ. (2005). “Güney Türkmenlerine Ait ‘Yazıcıoğlu ile Senem’ Adlı Türkü Hikâyesinin Anlam ve Nesne Dünyası”. *Türkbilgi*, 9, 40-66.
- Görkem, İ. (2006a). *Yeni Bilgiler Işığında Dadaloğlu Bütün Şiirleri*. İstanbul: E Yayınları.
- Görkem, İ. (2006b). “Giriş”. *Türkiye’de Alevî-Bektâşî, Ahî ve Nusayrî Zümreleri*. (Haz.: İsmail Görkem) İstanbul: Kitabevi, 1-79.
- Görkem, İ. (2009). “Dünden Bugüne ‘Türk Sözel Edebiyatı’: Değişim ve Dönüşüm”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 39 (Prof. Dr. Hüseyin Ayan Özel Sayısı), 411-422.
- Güler, A. (2000). “Kayseri’de Demografik Durum (1831-1914)”. *III. Kayseri ve Yöresi Sempozyumu Bildirileri (06-07 Nisan 2000)*, Kayseri 2000, 201-218.
- Güllüce, H. (1999). *Kur’ân Tefsiri Açısından Mesnevî*. İstanbul: Ötügen Neşriyat.
- Günay, U. (1992). “Ahmed Yesevî’den Hareketle Yazılı Kültürün Sözlü Kültüre Etkisi Konusunda Tespitler”. *Milletlerarası Ahmed Yesevî Sempozyumu Bildirileri (26-27 Eylül 1991)*, Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, 25-33.
- Günay, U. (1999). *Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Günay, Ü., H. Güngör. (1998). *Türk Din Tarihi*. Kayseri: Kayseri Laçın Yayınları.
- Güney, E. C. (1971). *Folklor ve Halk Edebiyatı*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Güney, E. C ve Ç. E. Güney. (1975). *Erzurumlu Emrah Hayatı ve Şiirleri*. İstanbul: Maarif Kitaphanesi.
- Gürsel, N. (1997). *Başkaldıran Edebiyatı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güven, A. E. (1993). *Kayserili Mehmet Emin Efendi (Rûzî)*. Ankara: Hür Efe Matbaası.
- Güven, A. E. (2000). *Kayseri’de Yazma Mecmualar (ve Muhtevalarından Seçmeler)*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.
- Güzel, A. (1981). *Kaygusuz Abdal (Alâaddin Gaybi)*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Halıcı, F (1982). *Âşık Şem’î Hayatı ve Şiirleri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Haslouk, F. R. (2000). *Bektâşîlik Tetkikleri*. (Çev.: Râgıp Hulûsi) Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- [HBH], “Beş Destan”. *Halk Bilgisi Haberleri*, 46 (15 Mart 1935), 226-231.

- Heise, U. (2001). *Kahve ve Kahvehane*. Ankara: Dost Kitabevi.
- Hızlı, M. (2008). “Osmanlı Medreselerinde Okutulan Dersler ve Eserler”. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 25-46.
- Hiç, V. (1966). “Destan (Tınavalı)”. *İstanbul Ansiklopedisi* (8, 4524-4526). İstanbul: Koçu Yayınları.
- Holbrook, V. (1996). “Klasik-Sonrası İmge, Okyanussal Benlik”. *Toplum ve Bilim*, 70, 199-212.
- Hüseyin Vassaf. (2006). *Remzinâme*. (Haz.: Yakup Şafak) Konya: Tekin Kitabevi Yayınları.
- Işın, E. (1994). “Bektaşılık”. *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, (2, 131-137). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Ortak Yayını.
- Işın, E. (2006). *İstanbul’da Gündelik Hayat*. İstanbul Yapı Kredi Yayınları.
- İsen, M. (1997). “Tevârüd mü İntihal mi”. *Ötelelerden Bir Ses / Divan Edebiyatı ve Balkanlarda Türk Edebiyatı Üzerine Makaleler*. Ankara: Akçağ Yayınları, 338-344.
- İsen, M. (2009). *Varayım Gideyim Urumeli’ne (Türk Edebiyatının Balkan Boyutu)*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- İbn Arabî. (1964). *Fusûsu’l-Hikem*. (Çev.: M. Nuri Gencosman) Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- İbn Arabî. (2013a). *Nefsini Bilen Rabbini Bilir*. (Tercüme ve şerh: M. Es’ad Erbilî; haz.: Ercan Alkan) İstanbul: Hayykitap.
- İbn Arabî. (2013b). *İlâhî Aşk*. (Çev.: Mahmut Kanık) İstanbul: İnsan Yayınları.
- İbn Teymiyye. (Tarihsiz). *Hapishane Mektupları*. (Tercüme ve haz.: Mehmet Emin Akın) Ankara: Birleşik Kitabevi.
- İlhan, A. (2012). “Şehrengiz Türü ve Ravzî’nin Edincik Şehrengizleri”. *Turkish Studies*, Volume 7/2 (Spring 2012), 515-545.
- İnal, İ. M. K. (1969). “Nâzım”. *Son Asır Türk Şairleri*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1137-1141.
- İnalçık, H. (1994). “Sultanizm Üzerine Yorumlar: Max Weber’in Osmanlı Siyasal Sistemi Tiplemesi”. *Dünü ve Bugünüyle Toplum ve Ekonomi*, 7 (Ekim 1994), 5-26.
- İnalçık, H. (2010). *Şâir ve Patron*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- İpekten, H. (1996). *Divan Edebiyatında Edebi Muhitler*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- İz, F. (1997). *Tasavvuf*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Kafkasyalı, A. (2007). “Türk Âşıklık Geleneğinin Ermeni Kültürüne Etkisi ve Yaşayan Ermeni Âşıklardan Yusuf Ohannes (Yusuflî)”. *Hosgörü Toplumunda Ermeniler*. C. I, (Haz.: Metin Hülagü, Süleyman Demirci vd.) Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 385-401.
- Kalkan, E. (1988). *Çağlar Boyunca Kayseri Şairleri*. Kayseri: Kayseri İli Özel İdare Müdürlüğü ve Kayseri Belediyesi Birliği Yayınları.
- Kam, Ö. F. (2008). *Divan Şiirinin Dünyasına Giriş (Âsar-ı Edebiye Tedkikâtı)*. (Haz.: Halil Çeltik) Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Kara, M. (1988). “Abdullah Bosnevî”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 1, 87.
- Kara, M. (2008). *Metinlerle Osmanlılarda Tasavvuf ve Tarikatlar*. Bursa: Sır Yayıncılık.
- Kara, M. (2012). *Dervişin Hayatı Süfînin Kelâmı (Hal Tercümeleleri/Tarikatlar/İstihlalar)*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karabulut, A. R. (1983). “Mevlevî Ahmed Remzi Dede (Akyürek) (1289-1364 H./ 1872-1944 M.)”. *Erciyes Dergisi*, 68 (Ağustos 1983), 24-29.
- Karacakaya, R., H. Özdemir ve A. M. Uygun. (2008a). *Osmanlı Belgelerinde Ermeni İsyancıları (1878-1895)*. C. I., Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Karacakaya, R., H. Özdemir ve A. M. Uygun. (2008b). *Osmanlı Belgelerinde Ermeni İsyancıları (1895-1896)*. C. II., Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Karaman, H., A. Özek ve İ. K. Dönmez. (2005). *Kur’ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâlî*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Karayiğit, H. (2012). *Soykırım Yapan Kim: Türkler mi? Ermeniler mi?*. İstanbul: Karma Kitaplar.
- Karayumak, Ö. (2007). *Ermeniler, Ermeni İsyancıları, Ermeni Katliamları*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Karpat, K. H. (2010a). *Osmanlı’dan Günümüze Elitler ve Din*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Karpat, K. H. (2010b). *Osmanlı Nüfusu (1830-1914)*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kaya, D. (2000). “Edebiyatımızda Âşık Kolları ve Şenlik Kolu”. *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 13-23.
- Kaya, D. (2003). *Âşık Edebiyatına Giriş*. Bişkek: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları.
- Kaya, D. (2009). *Şairnâmeler*. Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi.

- Kaygılı, O. C. (2007). *İstanbul'da Semai Kahveleri ve Meydan Şairleri*. İstanbul: Merkez Kitapçılık.
- Kayıpov, S. T. (2002). "Sözlü Gelenekte ve Edebiyatta Metin Kavramı". *Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri (26-28 Mayıs 2000, Bildiriler)*, (Haz.: İsmet Çetin-Ayşe Yücel) Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 459-465.
- Kemikli, B. (2009). *Şehir, Hayat ve Derviş*. İstanbul: Kitabevi Yayınevi.
- Keskin, M. (2006a). "XIX. Yüzyılda Çarşılar, Pazarlar, Hanlar ile Mesleklerin Toplumsal Dağılımı: Kayseri Örneği". *Geçmişteki İzleriyle Kayseri*. (Haz.: Mustafa Keskin, Metin Hülagü) Kayseri: Mgrup Matbaacılık, 134-143.
- Keskin, M. (2006b). "1831-1860 Tarihli Kayseri Müfredat Defterine Göre Kayseri ve Tabii Yerleşim Yerlerinde Nüfus Dağılımı". *Geçmişteki İzleriyle Kayseri*. (Haz.: Mustafa Keskin, Metin Hülagü) Kayseri: Mgrup Matbaacılık, 144-155.
- Kılıç, M. E. (2011). *Anadolu'nun Ruhu (Tasavvuf, Felsefe, Siyaset Konuşmaları)*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Kılıç, M. E. (2012a). *Sıfı ve Şiir (Osmanlı Tasavvuf Şiirinin Poetikası)*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Kılıç, M. E. (2012b). *Tasavvufa Giriş*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Kılıç, M. E. (2013). *Hayatın Satır Araları (Modern Zamanda Kendini Bulmak)*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Kırlı, C. (2009). *Sultan ve Kamuoyu: Osmanlı Modernleşme Sürecinde Havadis Jurnalleri*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- [Kıyat], N. (1934). *Edebî Abideler*. İstanbul: Millî Mecmua Matbaası.
- Kocabaşoğlu, U. ve M. Uluğtekin. (1998). *Salnamelerde Kayseri (Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminin Eski Harfli Yıllıklarında Kayseri)*. Kayseri: Kayseri Ticaret Odası Yayınları.
- Kolbaşı, A. (2005). *Merzifon, Yozgat ve Kayseri Ermeni Olayları*. Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Konuk, A. A. (1987). *Fusûsu'l-Hikem Tercüme ve Şerhi*. (Haz.: Mustafa Tahralı, Selçuk Eraydın) İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Korkmaz, E. (2005). *Ansiklopedik Alevilik-Bektaşilik Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.

- Koz, M. S. (2009). "Ahmet Şükrü Esen'in Halk Edebiyatı Hazinesi ve Âşıklar (Biyografik ve Bibliyografik Notlar)". *Ahmet Şükrü Esen'e Armağan*. İstanbul: Özal Matbaası, 13-36.
- Köksal, M. F. (1998). *Kayserili Divan Şairleri*. Kayseri: Geçit Yayınları.
- Köksal, M. F. (2006). *Sana Benzer Güzel Olmaz / Divan Şiirinde Nazire*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kömeçoğlu, U. (2010). "Homo Ludens ve Homo Sapiens Arasında Kamusalılık ve Toplumsalılık: Osmanlı Kahvehaneleri". *Osmanlı Kahvehaneleri Mekân, Sosyalleşme, İktidar*, (Haz.: Ahmet Yaşar), İstanbul: Kitap Yayınevi, 49-85.
- Köprülü, M. F. (1914a). "Saz Şâirleri 3- Âşık Tarzı Hangi Şekl-i Hayatın İfadesidir". *İkdam*, 11 Mart 1914.
- Köprülü, M. F. (1914b). "Saz Şâirleri 4- Âşık Tarzı Hangi Şekl-i Hayatın İfadesidir". *İkdam*, 16 Nisan 1914.
- Köprülü, M. F. (1914c). "Saz Şâirleri 5- Âşık Tarzı Hangi Şekl-i Hayatın İfadesidir". *İkdam*, 19 Nisan 1914.
- Köprülü, M. F. (1914d). "Saz Şâirleri 6- Âşık Teşkilatı ve Âşık Fasılları". *İkdam*, 25 Nisan 1914.
- Köprülü, M. F. (1914e). "Saz Şâirleri 7- Malumat-ı Tarihiye". *İkdam*, 2 Mayıs 1914.
- Köprülü, M. F. (1929). *XLX'uncü Asır Sazşairlerinden Erzurumlu Emrah*. İstanbul: Evkaf Matbaası.
- Köprülü, M. F. (1997). "Bektaş, Hacı Bektaş Veli". *İslam Ansiklopedisi*, 2, 461-464.
- Köprülü, M. F. (1999a). "Türk Edebiyatının Menşei". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 49-130.
- Köprülü, M. F. (1999b). "Ozan". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 131-144.
- Köprülü, M. F. (1999c). "Bahşı". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 145-156.
- Köprülü, M. F. (1999d). "V.-XVI. Asırlarda Türk Şâirleri". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 157-164.
- Köprülü, M. F. (1999e). "Sazşâirleri: Dün ve Bugün". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 165-193.
- Köprülü, M. F. (1999f). "Türk Edebiyatı'nın Ermeni Edebiyatı Üzerinde Te'sirleri". *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 239-269.

- Köprülü, M. F. (1999g). “Arûz”. *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 317-360.
- Köprülü, M. F. (2004). *Saz Şairleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Köprülü, M. F. (2007). *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kurt, H. (2012). “Taklidi İmanın Tahkiki İmana Dönüşmesi”. *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2, 1-15.
- La'lizâde Abdülbaki. (2010). *Melamilik Yolunda Görüp Öğrendiklerim*. (Der.: Tahir Galip Seratlı) İstanbul: Kardelen Yayınları.
- Levend, A. S. (1984). *Divan Edebiyatı-Kelimeler ve Remizler-Mazmunlar ve Mefhumlar*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Mazıoğlu, H. (1987). *Ahmet Remzi Akyürek ve Şiirleri*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Mélikoff, İ. (2011a). “Bektaşiler Tarikatı ve Hacı Bektaş'a Bağlı Zümreler: Probleme Toplu Bakış”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 21-27.
- Mélikoff, İ. (2011b). “Aleviliğin Temelleri”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 29-50.
- Mélikoff, İ. (2011c). “Kızılbaş Problemi”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 50-70.
- Mélikoff, İ. (2011d). “Anadolu'da Cemaat Dışı İslâmlık / Örf-dışılık, İnanç-karışması, Gnose”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 95-108.
- Mélikoff, İ. (2011e). “Bektaşî-Alevî Senkretizmini Meydana Getiren Öğeler Üzerine Araştırmalar”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 109-128.
- Mélikoff, İ. (2011f). “1826'dan Sonra Bektaşiler Tarikatı”. *Uyur İdik Uyardılar / Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları*. (Çev.: Turan Alptekin) İstanbul: Demos Yayınları, 211-229.
- Ocak, A. Y. (1992). “Bektaşilik”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 5, 373-379.
- Ocak, A. Y. (2012a). *Alevî ve Bektaşî İnançlarının İslâm Öncesi Temelleri*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Ocak, A. Y. (2012b). *Türk Süfliğine Bakışlar*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Oğuz, M. Ö. (1992). *Yozgatlı Halk Şairi Nâzî*. Ankara: Feryal Matbaacılık.

- Oğuz, M. Ö. (1997). “Âşık Dertli'nin Tarikatı Meselesi”. *Millî Folklor Dergisi*, 34 (Yaz 1997), 18-23.
- Oğuz, M. Ö. (2000). “Bektaşilik Anlatım Ortamında Halk Şiiri”. *Türk Dünyası Halk Biliminde Yöntem Sorunları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Oğuz, M. Ö. (2001). “Türkiye Sahası Halk Şiirinde Tür ve Şekil Sorunu”. *Halk Şiirinde Tür, Şekil ve Makam*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Okay, M. O. (2013). *Poetika Dersleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Okuyucu, C. (2011). *Divan Edebiyatı Estetiği*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Olgun, T. (1936). *Edebiyat Lügati*. İstanbul: Âsâr-ı İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı.
- [Onay], A. T. (1930). *Çankırı Şairleri I*. Çankırı: Çankırı Matbaası.
- [Onay], A. T. (1932). *Çankırı Şairleri II*. Çankırı: Çankırı Matbaası.
- [Onay], A. T. (1933). *Âşık Tokat'lı Nuri*. Çankırı: Çankırı Matbaası.
- Onay, A. T. (1939). “Çankırı'lı İki Âşık”. *Halk Bilgisi Haberleri*, 89-90, 3-7.
- Onay, A. T. (1940). “Yozgat'lı Nâzî”. *Halk Bilgisi Haberleri*, 100, 67-77.
- Onay, A. T. (1996a). *Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i*. (Haz.: Cemal Kurnaz) Ankara: Akçağ Yayınları.
- Onay, A. T. (1996b). *Türk Şiirlerinin Vezni*. (Haz.: Cemal Kurnaz) Ankara: Akçağ Yayınları.
- Onay, A. T. (1996c). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*. (Haz.: Cemâl Kurnaz) İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Ong, W. J. (2007). *Sözlü ve Yazılı Kültür Sözüün Teknolojileşmesi*. (Çev: Sema Postacıoğlu Banon) İstanbul: Metis Yayıncılık.
- Ortaylı, İ. (2014). *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Oytan, M. T. (1945). *Bektaşiliğin İçyüzü*. İstanbul: Maarif Kitaphanesi.
- Ozanoğlu, İ. (1940). *Âşık Edebiyatı*. Kastamonu: Şenkıral Matbaası.
- Önal, M. (2008). “Edebî Dil ve Üslup”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 36, 23-47.
- Öngören, R. (2012). *Osmanlılar'da Tasavvuf / Anadolu'da Sûfîler, Devlet ve Ulemâ (XVI. Yüzyıl)*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Özarslan, M. (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özarslan, M. (2005). “Türk Sözlü Gelenek Şiirinde Durak Meselesi ve Bir Türkü”. *Folklor/Edebiyat*, 42 (2005/2), 197-205.
- Özden, H. Ö. (2012). *Aşk'la*. İstanbul: Arı Sanat Yayınları.

- Özder, M. Â. (1969). *Türk Halk Saz Şairleri Bibliyografyası*. HAGEM Türk Halk Kültürü Arşivi, 25+321+25 s. [basılmamış].
- Özel, İ. (2011). *Şiir Okuma Kılavuzu*. İstanbul: Şule Yayınları
- Özkaya, Y. (2010). *18. Yüzyılda Osmanlı Toplumı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Özkoçak, S. A. (2010). “Kamusal Alanın Üretim Sürecinde Erken Modern İstanbul Kahvehaneleri”. *Osmanlı Kahvehaneleri Mekân, Sosyalleşme, İktidar*, (Haz.: Ahmet Yaşar), İstanbul: Kitap Yayınevi, 17-37..
- Özmen, İ. (2010). *Simgeler ve Rıza Kenti: Alevilik / Bektaşılık (Antropolojik, Etnografik, Teolojik ve Felsefi Bir İnceleme)*. Cilt 1, İstanbul: Parsömen Yayınları.
- Özsoy, B. (1993). *Bektaşılık ve Edebiyatı (Çeviri Yazı, Sözlük, Dizin) Besim Atalay*. Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Türk Halkbilimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Lisans Tezi. İstanbul.
- Öztelli, C. (1968). “Âşık Rûzî'nin Esnaf Destanı”. *Türk Folklor Araştırmaları*, 230, 5058-5060.
- Öztelli, C. (1985). *Bektaşi Gülleri*. Ankara: Özgür Yayın Dağıtım.
- Öztürk, S. (2005). *Erken Cumhuriyet Döneminde Sinema-Seyir-Siyaset*. Ankara: Elips Kitap.
- Pakalın, M. Z. (2008). “Rûzî Baba (Çubukçu Hacı Rûzî Baba)”. *Sicill-i Osmanî Zeyli: Son Devir Osmanlı Meşhurları Ansiklopedisi*, C. 15 (Haz.: Ayhan Öztürk), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Pamukciyan, K. (2002). *Ermeni Kaynaklarından Tarihe Katkılar / Ermeni Harfli Türkçe Metinler*. (Haz.: Osman Köker) İstanbul: Aras Yayıncılık.
- Parlak, M. (1983). “Merkezzade Şükrü Efendi (1853-1916) ve Şikâyetname'si (Münşeat)”. *Erciyes Dergisi*, 71 (Kasım 1983), 18-21.
- Parlak, M. (1984). “Çivicizâde (İbnüseyit) Mehmet Gâlib Efendi”. *Erciyes Dergisi*, 75 (Mart 1984), 22-26.
- Pekolcay, N. (1986). *İslâmî Türk Edebiyatı Metinlerini Tetkik Metotları*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Quataert, D. (2006). “19. Yüzyıla Genel Bakış: Islahatlar Devri 1812-1914”. *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*. (Ed.: Halil İnalçık, Donald Quataert), (Çev.: Süphan Andıç), Cilt 2, İkinci Baskı, İstanbul: Eren Yayıncılık, 885-1051.
- Ramsaur, E. E. (1972). *Jön Türkler ve 1908 İhtilâli*. (Çev.: Nuran Ülken) İstanbul: Sander Yayınları.

- Revnakoğlu, C. S. (2003). *Eski Sosyal Hayatımızda Tasavvuf ve Tarikat Kültürü*. (Haz.: M. Doğan Bayın, İsmail Dervişoğlu), İstanbul: Kırkambar Kitaplığı.
- Sakaoğlu, S. (1986). “Emrah'ın Türk Saz Şiiri İçindeki Yeri ve Yetiştirdiği Ustalar”. *Erciyes Dergisi*, 101 (Mayıs 1986), 31-34.
- Saraçgil, A. (1999). “Kahve'nin İstanbul'a Girişi. 16. ve 17. Yüzyıllar”. *Doğu'da Kahve ve Kahvehaneler*, (Ed.: Héléne Desmet-Grégoire, François Geogon; Çev.: Meltem Atik, Esra Özdoğan), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 27-43.
- Satoğlu, A. (1970). *Kayseri Şairleri*. Ankara: As Matbaası.
- Satoğlu, A. (2002). “Rûzî”. *Kayseri Ansiklopedisi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Seropyan, S. (2000). “Vatansız Tek Ulus Çingeneler ve Çingenelerin Ermenileşmişleri”. *Tarih ve Toplum*, XXXIV/202 (Ekim 2000), 21-25.
- Sevengil, R. A. (1965). *Yüzyıllar Boyunca Halk Şairleri*. İstanbul: Atlas Kitabevi.
- Sinanoğlu, M. (1999). “İbadet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 19, 233-235.
- Sinanoğlu, M. (2000). “İman”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 22, 212-214.
- Swingwood, A. (2006). “Edebiyat Sosyolojisine Yaklaşımlar”. (Çev.: Kaya Bayraktar), *Edebiyat Sosyolojisi*, (Ed.: Köksal Alver), Ankara: Hece Yayınları, 101-113.
- Soyyer, A. Y. (2012). *19. Yüzyılda Bektaşılık*. İstanbul: Frida Yayınları.
- Su, S. (2011). *Hurafeler ve Mitler / Halk İslâmında Senkretizm*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sümbüllü, Y. Z. (2006). *Kemal Tahir'in Tarihi Romanları Üzerine Oluşumsal Yapısalcı Eleştiri Bakımından Bir İnceleme*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Erzurum.
- Sümer, F. (1985). *Yabanlı Pazarı*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Şafak, Y. (2009). “Ahmed Remzi Dede'nin Kayseri Şairleri'ne Dair”. *Yedi İklim*, 228 (Mart 2009), 51-55.
- Şan, M. K. (2000). “Edebiyat Sosyolojisi: Tarihsel Bir Değerlendirme Denemesi”. *Bilgi*, 3 (2000/2), 97-107.
- Şan, M. K. (2006). “Edebiyat Sosyolojisinin Tarihinden Basamaklar”. *Edebiyat Sosyolojisi*, (Ed.: Köksal Alver) Ankara: Hece Yayınları, 127-169.

- Şenel, S. (1991). “Âşık Müsikisi”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 3, 553-556.
- Şenel, S. (2007). *Kastamonu’da Âşık Fasılları*. Cilt I. İstanbul: Düzey Matbaacılık.
- Şentürk, A. A. (1996). *Klasik Osmanlı Edebiyatı Tiplerinden Süfi yahut Zâhid Hakkında*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Şentürk, A. A. (2006). “Tehlikeli Sözler”. *Victoria R. Holbrook’a Armağan*, (Der.: Walter G. Andrews, Özgen Felek) İstanbul: Kanat Kitap, 23-37.
- Tansel, F. A. (1966). “Bir Mevlevî Nâsir ve Şâiri Mehmed Nâzım Paşa”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 1, 155-174.
- Tarlan, A. N. (1936). *Divan Edebiyatında Muamma*. İstanbul: Burhaneddin Matbaası.
- Taşgım, A. (2002). “Ayetten Nefese: Alevi-Bektaşî Edebiyatının Dönüşümü”. *Yol*, 18, 28-43.
- Taşlıova, Ş. (1976). “Kars ve Çevresinde Sazla ve Sesle Söylenen Âşık Makâmlarının İsimleri”. *Uluslararası Folklor ve Halk Edebiyatı Semineri Bildirileri*, Ankara: Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları, 136-142.
- Tavukçu, O. K. (2013). “Türk Dili ve Kültürünün Ermeniler Üzerindeki Etkileri”. *Turkish Studies*, Volume 8/13, 145-168.
- Tek, R. (2011). *Türk Edebiyatında Dertli Olgusu Âşık Dertli ve Eserleri (İnceleme-Metin)*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kayseri.
- Tilbe, A. (2004). “Sartre’in Bekleyiş Adlı Romanına Goldmann’cı Bir Yazın Toplumbilimsel Bir Yaklaşım”. *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri*, (Ed.: Köksal Alver), Ankara: Hece Yayınları, 93-116.
- Tok, Ö. (2009). “XVIII. Yüzyılda Kayseri Sancağının İdari ve Sosyo-Ekonomik Durumu”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 768-786.
- Topaloğlu, B. (1988). “Ahiret”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 1, 543-548.
- Toparlı, R. ve M. S. Çöğenli. (1991). *Divân-ı Halim Giray*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayını.
- Tosun, R. (1997). *Ermeni Meselesi Çerçevesinde Kayseri’de Ermeni Olayları*. Kayseri: Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları.
- Türkmen, F. (1992). *Türk Halk Edebiyatının Ermeni Kültürüne Tesiri*. İzmir: Akademi Kitabevi.
- Uluç, T. (2006). “İbn Arabî’de Mistik Sembolizm”. *Tasavvuf*, 16, 151-190.

- Uludağ, S. (1994). “Devir”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 9, 231-232.
- Uludağ, S. (1995). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Marifet Yayınları.
- Uludağ, S. (2008). *Tasavvuf Kültüründe Keşif ve Keramet*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Ulunay, R. C. (2003). *Eski İstanbul Kabadayıları / Sayılı Fırtınalar*. İstanbul: Arma Yayınları.
- Ural, O. (1984). *Erzurumlu Emrah Yaşamı, Şiirleri*. İstanbul: Özgür Yayın-Dağıtım.
- Ural, O. (2000). *Erzurumlu Emrah, Hayatı-Şiirleri*. İstanbul: Özgür Yayın-Dağıtım.
- Uraz, M. (1939-1940). *Türk Edip ve Şairleri-I*. İstanbul: Numune Basımevi.
- Uraz, M. (1943). *Âşık Emrah Hayatı ve Şiirleri*. İstanbul: Aydınlık Matbaası.
- Uraz, M. (1950). “Halk Edebiyatında Muamma”. *Türk Folklor Araştırmaları*, 5, 113-114.
- Usluer, F. (2009). *Hurufilik*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Uzun, H. (2014). “Günümüzde Otantisite İşaretleyicisi Olarak Segâh Niyaz İlahisi”. *UHMA D (Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi)*, 1, 8-18.
- Uzun, M. (1994). “Devriyye”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 9, 251-253.
- Üçok, H. H. (2002). *Çankırı Tarih ve Halkiyatı*. (Haz.: Ali Birinci) Ankara: Okuyan Adam Yayınları.
- Üçüncü, K. (2006). “İrşad ve Tebliğe Bağlı İcra: Türk Sözlü Kültür Geleneği Bağlamında Türk Tekke Edebiyatı”. *TÜBAR*, XVI (Güz 2004), 127-141.
- Üçüncü, K. (2012). *Edip Harâbî Divânı [İnceleme-Metin]*. Ankara: Alevilik Araştırmaları Dergisi Yayınları.
- Ülgener, S. F. (2006). *Zihniyet ve Din / İslâm, Tasavvuf ve Çözülme Devri İktisat Ahlâkı*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Ülkütaşır, M. Ş. (1974). “Bektaşî Edebiyatının Niteliği ve Nazım Türleri”. *Türk Folklor Araştırmaları Yıllığı Belleten*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 189-202.
- Üzgör, T. (1990). *Türkçe Divan Dibâceleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Vergin, N. (1991). “Din ve Muhalif Olmak: Bir Halk Dini Olarak Alevilik”. *Türkiye Günlüğü*, 17 (Kış 1991), 11-21.
- Yapıcı, A. (2009). “İçimizdeki Öteki: Kimlik ve Önyargı Kıskaçında Sünni-Alevi İlişkileri”. *Dem Dergi*, 6, 52-59.

- Yaşar, A. (2010). “Külliyen Ref’ten ‘İbreten Li’l-Gayr’e: Erken Modern Osmanlı’da Kahvehane Yasaklamaları”. *Osmanlı Kahvehaneleri Mekân, Sosyalleşme, İktidar*, (Haz.: Ahmet Yaşar), İstanbul: Kitap Yayınevi, 37-49.
- Yavi, E. (2007). *1856-1923 Emperyalizm Kıskaçında Türkler, Ermeniler, Kürtler*. İstanbul: Yazıcı Yayınevi.
- [Yazgan], A. C. (1933). “Meydan Şairleri 1”. *Halk Bilgisi Haberleri*, 26, 38-39.
- Yedekçiöğlü, K. (1983). “Seyrânî’de Toplum ve Aşk”. *Erciyes Dergisi*, 65 (Mayıs 1983), 27-32.
- Yedekçiöğlü, K. (1990). *Övünmek Gibi Olmasın Ama Kayseriliyim*. Kayseri: Akofset Matbaacılık.
- Yıldırım, D. (1998a). “Sözlü Kültür ve Folklor Kavramları Üzerine Düşünceler”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 37-42.
- Yıldırım, D. (1998b). “Türkiye’de Folklor Araştırmalarının Gelişme Devreleri”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 43-60.
- Yıldırım, D. (1998c). “Türk Folklor Araştırmalarının Problemleri”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 65-75.
- Yıldırım, D. (1998d). “Folklor ve Çağdaş Kültür Modelimiz Üzerine Görüş ve Düşünceler”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 76-80.
- Yıldırım, D. (1998e). “Sözlü Gelenek Kültürü”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 81-83.
- Yıldırım, D. (1998f). “Tarih Yazımı ve Sözlü Ortam Kaynakları”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 87-101.
- Yıldırım, D. (1998g). “Orta Asya Bozkırlarından Urumuneli’ne (Türk Sözlü Şiir Sanatının Yayılması Üzerine)”. *Türk Bitiği Araştırma/İnceleme Yazıları*, Ankara: Akçağ Yayınları, 180-195.
- Yıldırım, D. (2000a). “Türk Sözel Kültüründe Süreklilik <Osmanlı Hanedanlığı Döneminden Cumhuriyete>”. *Türkbilgi*, 2000/1 (Nisan), 32-45.
- Yıldırım, D. (2000b). “Tarihî Süreç İçinde İletişim Odakları, Ağları ve İşlevleri [XIII.-XX. Yüzyıllar Aralığı Türkiyesi]”. *Türk Dünyası Dergisi*, 10, 327-353.
- Yıldırım, D. (2006). “Yeni Bilgiler Işığında Dadaloğlu / Bütün Şiirleri”. *Türkbilgi*, 2006/11, 235-238.
- Yıldız, M. C. (2007). *Kahvehane Kültürü*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Yılmaz, M. (1992). *Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler (Ansiklopedik Sözlük)*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

- Yılmaz, H. K. (2010). *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Yücer, H. M. (2004). *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (19. Yüzyıl)*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Yüksel, M. (2002). *Bektaşilik ve Mehmed Ali Hilmi Dedebaba*. İstanbul: Bakış Yayınları.
- Zamacı, A. (2009). “Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Toplumunda İhtidâ Eden Ermeniler ve Olayın Sosyal Neticeleri”. *Osmanlı Siyasal ve Sosyal Hayatında Ermeniler*, (Ed.: İbrahim Erdal, Ahmet Karaçavuş), İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 265-287.
- Wakamatsu, H. (2009). “Bektaşilik ve Bektaşiler”. *Kayseri Ansiklopedisi*, 1, 223.
- Wolff, J. (2000). *Sanatın Toplumsal Üretimi*. (Çev.: Ayşegül Demir) İstanbul: Özne Yayınları.

SÖZLÜ KAYNAKLAR

- Muhittin Açılmış: Adana, 1949 doğumludur. Üniversite mezunu. İstanbul’da ikamet etmektedir. Emekli makine mühendisi.
- Rasime Ağlarıcı: İstanbul, 1964 doğumludur. Üniversite mezunu. İstanbul’da ikamet etmektedir. Avukat.

ELEKTRONİK ORTAM KAYNAKLARI

- Kılıç, M. E. “Sûfi Şiirin Poetikası”. <http://www.ykykultur.com.tr/dergi/?makale=161&id=27> (24.11.2014).
- Başar, A. “Vücut Mertebeleri”. <http://www.zaferdergisi.com/makale-584-vucud-mertebeleri.html> (17.11.2014).
- Bulut, İ. “Mevlânâ’da Ehl-i Beyt Sevgisi”. <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/mevlana-da-ehl-i-beyt-sevgisi> (28.01.2015).
- Canerik, C. <http://forum.hacibektas.net/printview.php?t=624&start=0> (08.02.2015).
- Coşkun, S. “Poetik Tasavvuru Cenâb-ı Allah İnancı Üzerine Kurmak”. <http://www.yagmurdergisi.com.tr/archives/konu/poetik-tasavvuru-cenabi-allah-inanci-uzerine-mayis-2013> (20.11.2014).
- Çapraz, E. “Rûzî”. (<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=426>) (09.09.2013).

- İnalcık, H. “Şair ve Patron Hakkında”. <http://arsiv.zaman.com.tr/2003/06/12/kultur/h1.htm> (16.12.2014).
- Kılıç, A. “Divan Şairleri, Şiirlerini Para İçin mi Yazıyordu”. <http://arsiv.zaman.com.tr/2003/06/04/kultur/butun.htm> (16.12.2014).
- Köksal, M. F. “Rûzî”. <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1325> (03.01.2014).
- Mélikoff, İ. “Türkiye’de Aydınlanma ve Bektaşîliğin Rolü”. <http://www.caf-rande.org/?p=35580> (15.02.2015).
- Noyan, B. “BektaşîlikveMasonluk”. <http://www.sadibayram.com/?page=makaleler&mid=270&id=3> (15.02.2015).
- Soyyer, A. Y. “Hacı Bektaş Veli Felsefesinin 18. ve 19. Yüzyıllarda İnanç ve Kültürel Yapı Olarak İfadesi”. http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/Eklenti/9223,5826533130html.html?0#_ftn1 (18.02.2015).
- (<http://www.aliyad.com/hasanyazi02.htm> - 13.01.2015)
- (http://www.muhammediye.net/index.php/component/content/article/7_tarikat_zaviyelerimizden/135-ariv_belgelerinde-dergahmz - 11.02.2015)

Dizin*

A

- abâ 7.
- ‘Âbidîn-i Zeynel 109.
- ‘Acem 28, 54, 69.
- ‘Acem Körfezi 28.
- ‘Acemistân 28.
- Adana 54.
- Âdem 12, 44, 61, 65, 109.
- Adliye 54.
- Âhi Evrân 7.
- Ahavâs 28.
- Ahmed-i Muhtâr 4, 41, 43, 78.
- aşsen-i takvîm 12.
- ‘âkıl 65, 66 75, 100.
- ‘âlem-i ervâh 46.
- ‘âlem-i nâsüt 25.
- âl 7, 11, 39.
- Albustân 28.
- ‘Alî 47, 128.
- âl-i abâ 131.
- ‘Alî Mûsâ Rızâ 144.
- ‘âl-i resül 50, 59, 160.
- ‘Al-i ‘Osmân 28, 120.
- ‘Aliyyü’l-murtażâ 142.
- ‘alleme’l-esmâ” 100, 161.
- Amaşya 54.
- Âmentü 22.
- ‘ankâ 51.
- ‘Antep 54.
- ‘Arabistân 54.
- ‘Araz 54.
- ‘ârif 30, 32, 48, 63, 85.
- Aristo 152, 157.
- Arnabüd 28.
- ‘âşık 26, 69, 71, 79, 84, 85, 87, 90, 91, 93, 95, 98, 106, 111, 122, 127, 129, 130, 132, 133, 138, 140, 149, 151, 153, 155, 159.
- ‘âşıkân 108, 145, 154.
- Avidiran 28.
- Aydın 54.
- ‘azâzîl 47.
- ‘Azizün zü’ntikâm 67.

B

- Bâb-ı ‘Âlî 28.
- Bafra 54.
- Bağdâd 54, 120.
- Bahr-ı Muhtâr 133.
- Bârî 6, 31, 54.
- Başrâ 54, 120.
- bâtm 9, 16, 42,61, 94, 137, 161.
- Behrâm-ı Gür 150.
- Bektaşî 74.
- Besmele 23, 74, 137.
- Bezm-i Elest 10.
- Binğâzi 69.
- Bitlis 28.

* Rakamlar, şiir numaralarını göstermektedir.

Boğazhişâr 54.
Bolu 54.
Boztoğan 28.
burc 25, 41.
burc-ı 'akreb 68, 101, 158.
burc-ı iqbâl 76.
burc-ı kesret 77.
burc-ı minâ 51.

C

Câfer 109, 144.
Canik 54.
Câvidân 94, 128, 159.
celâl 1, 14.
cemâl 1, 6, 7, 38, 41, 60, 68, 88, 122,
126, 139, 146, 156.
Ceyhün 2, 54.
Cezâyir 54, 69.
Cidde 54.
cihâd 47, 50.

Ç

Çamlıbel 54.
Çankırı 54.
çâr-ı yâr 4, 103.
Çıban Kazeros 28.
çille-keş 22, 133.
Çin 40, 109, 146.
Çin ü Hıtâ 73.
Çin-i Mâçtin 120.

D

Dârâ 44, 159.
Defter-i 'uşşâk 13, 45, 57.
dervîş 85, 89.
destâr 8, 10.
destür 33, 74, 85, 97.
Dimiyâd 54.
Diyârbekir 28, 54.
Diyârbekir 54.
duhâ 39, 55.
Düldül 78.

Düzce 54.

E

ecnebî 28.
ecrûn 'azîm 25.
Eflâţûn 101, 152.
Ehl-i Beyt 59, 131.
Elest 12, 31, 57, 106.
Emr-i ma'rûf nehy-i münker 85.
Ene'l-hâk 75.
Engüri 54.
erenler 78.
Ermeni 28.
Erzikân 54.
Erzincân 28.
Erzurum 28, 54.
esfel 110.
esrâr 103, 161.
ev ednâ 39.
eyvallâh 8, 14, 74, 85, 108.
Eyyüb 109.

F

faqr 8, 20, 151.
faqrü faqr 16.
Fâtımatü'z-zehrâ 109, 144.
fażl 16.
Felâţûn 63.
Ferhâd 80, 119, 149.
fetahnâ 112.
fe-terzâ 39.
Fırat 54.
Filibos 28.

G

Gekbuze 54.
Geliboli 54.
Genç 'Osmân 54.
Gerede 54.
Gürcistân 40, 54.
Güzelişâr 54.

H

Habeş 69.
habîb 9, 42, 43, 71, 72, 131.
Hâbil 109.
hacer 8.
Hâcî Bayrâm-ı Veli 54.
Hâcî Bektaş 54.
hakikat 8, 16, 27, 32, 47, 57, 67, 72, 99,
103, 105, 108, 146.
Halep 54.
Hallâc 7.
Hama 54.
harâbât 83, 137.
Harput 28, 54.
Hârûn 109.
Hârût 109.
Haş 54.
Hasan 30, 109, 142, 144.
Hasanü'l- 'Askerî 109.
Hâşimî 11.
haşr 17, 24, 37, 38, 44, 60, 82, 93, 100,
106, 126, 130, 160.
hâtem 7, 32.
Hâtemü'n-nebî 9, 72, 102.
Haţice-yi Kübrâ 109, 144.
haţ-istivâ 6, 100.
Havvâ 109.
Haydar 3, 43, 78, 109, 160.
Haydarî 11.
hayrû'l-beşer 25, 41.
hel-etâ 128.
Hereke 54.
hırka 22, 49, 159.
Hızır 54, 146.
Hicâz 69.
Hind 54, 69.
Hörâsân 54, 69.
Hüd 109.
hulûl 50.
Humûs 54.
Hüseyn 4, 131, 142, 144.

İ

İbrâhim 109.
icâzet 85.
İcmâl 6, 53, 65.
İçel 54.
İdrîs 23, 109.
ikrâr 14, 31, 62.
İlbeg 28.
İlyâs 109.
imâmeyn 4, 11, 50.
İmâm-ı A'zam 54.
İngiliz 28.
innâ fetahnâ 6.
İrân 92, 120.
İsâ 109.
İşfahân 40, 54.
İskender 145.
İskenderiye 54.
İslâm 8, 28, 86, 160.
İslâmbol 54.
İslâmiyyet 85.
İsmâ'îl 109.
isrâ 39.
istâvroz 28.
İzmid 54.
İzmir 54.

K

Kâbe kavseyn ev ednâ 23, 55.
Kâbil 109.
Kâf dağı 51.
kalemün 61.
kâlû belâ 28, 39.
kamer 41, 139.
kâmil 47, 65, 83.
Kanzalağ 28.
Karabet 28.
Karadeñiz 54.
Karaman 7, 54.
Karş 54.
Kartal 54.
Kaştanboli 54.
Ka'be 112, 146.

Kays 20, 138.
 Kayseri 28, 54.
 Kâzım 109, 144.
 keşret 24.
 Kemâh 54.
 kemâl 1, 14, 17, 43, 65.
 kemter 3, 11, 41.
 Kerbelâ 4, 30, 103, 131, 144.
 keşkûl 8.
 keşti-i Nüh 124.
 Kevşer 4, 41, 146.
 Keykubâd-ı Rüm 69.
 Kible 3, 29, 40.
 Kıbrıs-ı Âbâd 54.
 kızıl elma 69, 73, 139, 141.
 kızılbaş 30, 144.
 Kiristos 28.
 Konya 7, 54.
 Köroğlu Belî 54.
 kul hasbinallâhi ve ni'mel-vekîl 49.
 kul hüvallahü ehad 11.
 Kumkeşân 54.
 Kureşî 11.
 Kur'ân 85.
 külâh 8, 14, 22.
 külbe-yi ahzân 14.
 külli şey'in kâdir 31.
 küllü men 'aleyhâ fân 66.
 küllü nefsin zâ'ikattü'l-mevt 67.
 Kürd 28.
 Kütahya 54.

L

lâ fetâ 120, 138, 139.
 lâ-mekân 42.
 lem-yezal 34.
 leyletü'l-isrâ 55.
 Lezgi 54.
 Lüt 109.
 lâ takna'tü min-raḥmetillâh 10, 16, 49, 102.
 Leylâ 1, 2, 20, 26, 79, 84, 87, 158.
 Loğmân 17, 24, 157.

M

Maḥmūd 41.
 maḥşer 22, 30, 49, 61.
 Malatya 54.
 Malta 54.
 Manibos 28.
 Mansûr 73, 112.
 Maraş 54.
 ma'rifet 8, 108.
 Markos 28.
 Marşivân 54.
 Mârût 109.
 mâsivâ 21, 55, 84.
 maşon 82.
 Mehdî 59, 109, 144.
 Melemen 54.
 men şabera zafer 25.
 Merşivân 28.
 Meryem 124, 149.
 Mesîhâ 23, 124.
 Mısır 54, 69.
 Midilli 54.
 min-raḥmetillâh 103.
 Mi'râc 23.
 Muhammed Bâkır 109, 144.
 Muhammed Muştafâ 144.
 Muḥarrem 30.
 muhtâr-ı kevineyn 41, 46.
 Murtaza 30, 118.
 Mûsâ 'Alî Rızâ 109.
 Muştafâ 23, 142.
 Mûşûl 54.
 mütü kable en-temütü 22.
 mühr-i Süleymân 159.
 mürid 8.
 mürşid 29, 67, 85, 91, 110.
 müselleş 8.
 Müselmân 147.
 Mecnûn 1, 2, 26, 79, 84, 87, 149, 158.
 men 'aref 19, 47, 84, 104, 161.
 melâmet 20, 35, 114, 159.

N

Naķi 109, 144.
 naşrun min-Allâhi ve fetḥun karîb 9.
 nâzenîn 130, 135, 139.
 necm-i şüreyyâ 158.
 Nefâdin 28.
 nefs-i emmâre 8, 10, 22.
 Nîl 133.
 Nüh 109, 145.
 nüşha-yı kübrâ 10, 81, 87, 100, 107, 161.

O

'Osmân 109.
 'Osmânlı 28.

Ö

'Ömer 109.

P

Payaş 54.
 pây-ı taht 28.
 Pengirdek 28.
 pîr 7, 8, 14, 24, 29, 51, 62, 78, 85,
 110, 133.
 Poḥçaada 54.
 Poşalık 28.

R

Rab 14, 35, 40, 43.
 râh 11, 17, 22, 29, 32, 49, 51, 57, 66,
 122, 140.
 Raḥîm 11, 35.
 Raḥmân 3, 11, 50.
 reh-nümâ 30, 46.
 rind 25, 62, 82, 83, 136.
 riyâ 10, 158.
 Rüm-ı Kayser 92, 120.
 Rüstem 27, 160.

S

Şabanca Hendegi 54.
 Şakız 54.
 sâlik 16, 99.
 Şamşun 54.
 seb'a'l-meşânî 81, 161.
 sekâhüm 106.
 Serṭün 28.
 Seyyid 32.
 Seyyid Ahmed 78.
 Şiddik 109.
 sırr 16, 22, 31, 47, 84, 100.
 Sîmâ 39.
 Sîmurg 51.
 Sinap 54.
 Sivas 28, 54.
 sofi 8, 10, 86, 102, 122, 136.
 subhâne'llezi 39, 42.
 Sûdân 69.
 Sultân Ahmed meydanı 28.
 Sultân Hamîd 28, 160.
 Süleymân 63, 66, 145, 159.

Ş

Şâh 3, 21, 29, 30, 32, 40, 42, 43, 46, 55,
 56, 92, 93, 103, 105, 109, 114, 118,
 129, 142, 144, 148, 152
 Şâh-ı Hüseyin 109, 118.
 şâh-ı Merdân 50.
 şâh-ı muhtâr 72.
 şâh-ı risâlet 94.
 şâh-ı server 41.
 Şam 54.
 şeb-i yeldâ 55.
 şer'fat 8, 25, 30, 31, 78, 85, 108
 Şid 109.
 Şîr 4.
 Şîrâz 69.
 Şîrîn 80.
 Şîrvân 28.
 Şu'ayb 109.

T

tâc 20, 50.
tâc-ı teslim 74.
taḥkîk 3, 44, 73, 96, 106, 137, 149.
Takî 109.
taḳlîd 3, 44, 96.
ṭamu 67.
ṭarîkat 8, 74, 78, 99, 108
ṭarîḳ-i ‘Alî 47, 74.
Tâtâr 153.
Ṭaṭar Ḥân 120.
teberrâ 99.
Tebrîz 28.
tecellî 17, 34, 39, 96.
Teke 28.
Tekfûrdağı 54.
tenâsüh 82, 85.
tevellâ 99.
Tirab[ı]zon 28, 54.
Ṭokat 54.
Toşya 54.
Tûnus 69.
Türkler 28.

U

‘Urfa 54.

Ü

üli’l-ebşâr 3.
ümmü’l-Ḳur’ân 23.
Üsküdâr 54.

V

vâcibü’l-vücûd 12, 27.
vaḥdet 15, 114, 154, 155, 156.

vâ’iz 100, 114.
Van 28, 54.
ve’ḍ-ḍuhâ 55, 139.
ve’l-fecru uksimu 39, 139.
ve’l-leyl 39, 139.
ve’ş-şems 39, 139.
Vîrân Ḥân 54
vücûd-ı âdem 10, 81, 87, 107, 161.

Y

Yaḥyâ 109.
yâr-ı ğâr 5, 24, 46.
Ya’ḳûb 109.
Yemen 54.
Yezdân 4, 35, 54.
Yezîd 30, 50, 118, 144.
yol 62.
Yûnus 109.
Yûsuf 109.

Z

zâhid 2, 6, 8,10, 20, 30, 44, 56, 58, 59,
66, 78, 84, 103, 106, 114, 136, 138,
146, 155, 159, 161.
zâhir 9, 19, 20, 27, 30, 42, 61, 87, 94,
103, 107, 161.
Zâl-ı Rûstem 62.
Zekeriyâ 109.
zevâl 1, 17, 31.
Zeyne’l-‘âbidîn 144.
Zeytûn 28.
Zile 28.
zübde-yi ‘âlem 41.
zühd 8, 10, 84, 86.
zühhâd 100.
Zülfekâr 4, 78, 88, 93

ÂŞIK RÛZÎ VE ŞİİRİ

Sosyo-Kültürel Bir İnceleme

Âşık tarzı kültür geleneği içerisinde yer alan âşıklar değerlendirilirken âdeti klâsikleşmiş bir anlayışla âşığın hayatı, sanatı ve eserleri şeklinde sabit bir yapı benimsemiştir. Âşığın eserlerini hangi ortamda, niçin ve nasıl ürettiği ve bunları nerede ve nasıl tükettiği üzerinde pek durulmamıştır. Hâlbuki sözlü kültür ortamında, icra töresine bağlı olarak ortaya çıkan her ürün kendi bağlamı içerisinde hayat bulmuştur. Dolayısıyla değerlendirmelerde şairi ve onun eserlerini çevreleyen sosyal yapının da asla gözden irak tutulmaması gerekir. Ayrıca geleneğin gösterime (performance) dayalı yapısı düşünüldüğünde böyle bir değerlendirmenin lüzumu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple çalışmada M. Fuad Köprülü ile Ahmet Remzî Dede'nin XIX. yüzyılın ileri gelen âşıklarından biri olduğunu belirttiği Âşık Rûzî ve ona ait şiirler sosyo-kültürel bağlamı içinde ele alınıp değerlendirilmiştir. Böylece bir taraftan Rûzî'nin âşıklık geleneği içindeki yeri belirlenmeye çalışılırken; diğer taraftan şiirleri etrafında onun yaşadığı döneme ve bu dönemin özelliklerine ayrı bir pencere açılmıştır.

Âşık Rûzî'nin önemli bir diğer yönü de eserlerinde Bektaşî neşvesi ve tavrını çok kuvvetli bir şekilde yansıtmasıdır. Bu yönüyle Âşık Rûzî ve şiiri, XIX. yüzyıl Bektaşîliğinin edebî ve sosyo-kültürel yapısına da ışık tutmaktadır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-605-4635-86-3

9 786054 635863